

STAN SANITARNY I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU CIESZYŃSKIEGO W ROKU 2025

Przekazuję na Państwa ręce raport będący informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu cieszyńskiego w 2025 roku. Dokument ten jest przygotowywany corocznie na podstawie danych zebranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Cieszynie.

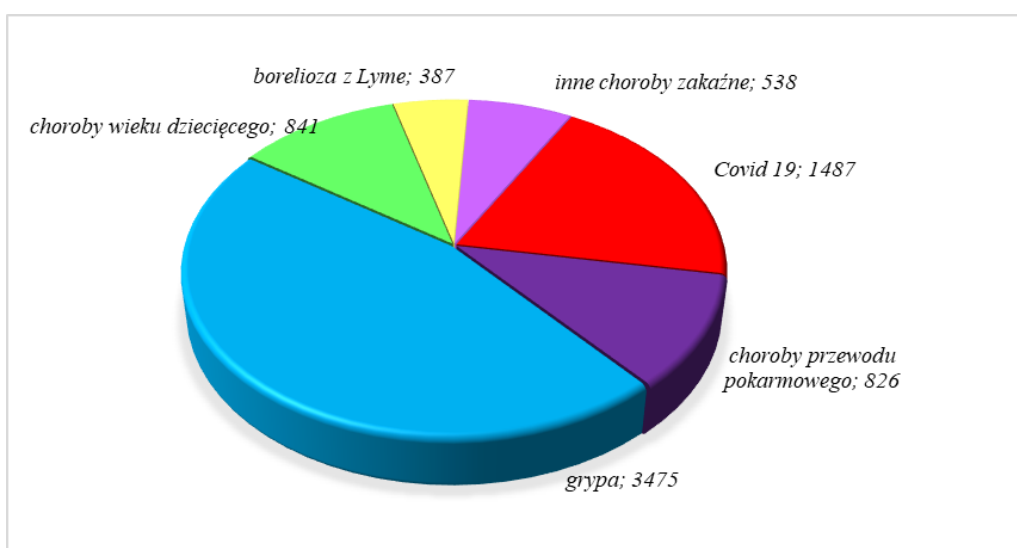
Państwowa Inspekcja Sanitarna powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska; higieny pracy w zakładach pracy; higieny procesów nauczania i wychowania; higieny wypoczynku i rekreacji; zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku; higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Istotnym elementem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej są przedsięwzięcia z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Mają one na celu realizację krajowej i unijnej polityki prozdrowotnej opartej na identyfikacji zagrożeń i podejmowaniu działań profilaktycznych i zapobiegawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie zakresem działania obejmuje 5 miast oraz ogółem 12 gmin. Obszar działania wynosi 730 km², na którym zamieszkuje 175200 osób.

Bezpieczeństwo epidemiczne

W 2025 roku zarejestrowano na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi **7529** zachorowania (2024-5687) na choroby zakaźne, w tym **486** chorych wymagało hospitalizacji (6,4% przypadków). Odnotowano 10 przypadków zgonu z powodu zakażeń i chorób zakaźnych (3 – inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, 3 – gruźlica, 1 – Covid-19, 1 – posocznica wywołana przez *Staphylococcus aureus*, 1 – grypa, 1 – inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*). Najczęściej zgłaszanymi chorobami zakaźnymi były: grypa (46%), Covid19 (20%), choroby wieku dziecięcego (11%).

Grypa

W 2025 roku zarejestrowano **3475** (zapadalność – 2005/100tys.) przypadków zachorowania na gripę, zachorowania potwierdzono szybkim testem antygenowym (w 2024 – 1138), 69 chorych wymagało hospitalizacji, 1 osoba zmarła. Przeciwno grypie w sezonie 2025/2026 zaszczepiło się **8436** (4,9%) mieszkańców powiatu (informacja z portalu ezdrowie.gov.pl).

Covid-19

W 2025 zarejestrowano **1487** zachorowań (zapadalność–858/100tys.) na COVID-19 (w 2024 – 1643), 37 osób wymagało hospitalizacji. Z powodu zachorowania **zmarła 1** osoba. W szpitalach zarejestrowano 5 ognisk zakażeń SARS-CoV2.

Choroby wieku dziecięcego

W 2025 zarejestrowano dalszy **spadek** liczby zarejestrowanych przypadków „chorób wieku dziecięcego”. Od lat najczęściej zgłaszane są zachorowania na **ospę wietrzną** (77%), **płonicę** (10%). Spadła liczba zachorowań na **ospę wietrzną**, zarejestrowano **653**, zapadalność 376/100tys. (2024-857; 492/100tys.).

Spadła liczba zachorowań na **krztusiec**, zarejestrowano **180** przypadków, zapadalność 56/100tys. (2024-180: 103/100tys.), 7 chorych wymagało hospitalizacji.

Spadła także liczba zachorowań na **płonicę**, w 2025 zarejestrowano **80** zachorowań, zapadalność 46/100tys. (2024-318; zapadalność 183/100tys). Nadal na niskim poziomie utrzymuje się zapadalność na **świnke** (10 zachorowań) i **różyczkę** (2).

Nie rejestrowano zachorowań na odrę.

Choroby zakaźne przewodu pokarmowego

W 2025 zarejestrowano **826** przypadków (2024-812) **236** chorych wymagało hospitalizacji. W 144 przypadkach zachorowań była to etiologia bakteryjna (najczęściej przyczyną było zakażenie *Clostridioides difficile* – 55, *Salmonella* – 43 zachorowania, *Campylobacter* – 20), w 132 wirusowa (norowirusy – 35, rotawirusy – 23), w 544 przypadkach (66%) nie wykonano badań laboratoryjnych.

Kolejny rok **wzrasta** liczba zachorowań na **biegunki u dzieci do lat 2**, zapadalność wyniosła 6629/100tys. (2024-5999/100tys.) Zanotowano spadek wykonywanych badań diagnostycznych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych, badania przeprowadzono w 32% przypadków (w 2023-51%)

W 2025 wystąpiły 2 **ogniska zbiorowych zatruć/zakażeń pokarmowych** (1 – zatrucia pokarmowe wywołane przez pałeczki *Salmonella* (1 rodzinne), 1 – ognisko gdzie mimo wykonanych badań nie ustalono czynnika etiologicznego (goście hotelowi)

Borelioza

W 2024 roku zarejestrowano **387** zachorowań na **boreliozę z Lyme**, w tym 5 przypadków **neuroboreliozy**, 18 chorych wymagało hospitalizacji, zapadalność 223/100 tys. była wyższa niż w 2024 – 317(182/100tys.)

Wirusowe zapalenie wątroby

Zarejestrowano 1 przypadek przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B

Gruźlica

Zachorowania na gruźlicę utrzymują się na zbliżonym poziomie, zarejestrowano **21** przypadków **gruźlicy płuc** zapadalność 12/100 tys. (w 2024 – 18 przypadków, 10/100tys.). Chorowali głównie mężczyźni (71%). Zarejestrowano 3 zgony z powodu gruźlicy.

Inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

Zarejestrowano **27** zachorowań inwazyjną chorobą wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* (25 chorych – posocznica, 1 – posocznica oraz zapalenie opon mózgowych, 1 – posocznica oraz bakteriemiczne zapalenie płuc). Wszyscy chorzy wymagali hospitalizacji, 3 chorych zmarło.

Inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Zarejestrowano 2 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*, (1 chory – posocznica, 1 – posocznica oraz zapalenie płuc), 1 osoba zmarła.

Inwazyjna choroba meningokokowa

Nie rejestrowano zachorowań na **inwazyjną chorobę meningokokową**

Infekcje przenoszone drogą płciową STI

Zarejestrowano **21** przypadków infekcji przenoszonych drogą płciową (17 przypadków kł, 2 – rzeżączki, 2 – inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie).

Ponadto zarejestrowano 4 przypadki **kł wrodzonej**.

HIV/AIDS

Z rejestru Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, wynika, że w roku 2025, wykryto wśród mieszkańców powiatu cieszyńskiego **9** nowych przypadków **zakażenia HIV** oraz **1** przypadek zespołu nabytego braku odporności **AIDS**.

Szczepienia ochronne

Szczepienia prowadzone są w **45 punktach** należących zarówno do publicznych jak i niepublicznych podmiotów leczniczych.

W 2025 roku zarejestrowano **19 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych** (w 2024 – 11). Wszyscy pacjenci wrócili do zdrowia.

W związku z poleceniem Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS) ponadplanowo przeprowadzono kontrolę papierowych kart szczepień. Celem była weryfikacja rzeczywistego stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży (0-19 lat), zidentyfikowanie przyczyn uchylania się od obowiązku, uszczelnienie systemu oraz przygotowanie danych pod wprowadzenie pełnej cyfryzacji szczepień. Rodzice uchylający się od obowiązku szczepień muszą liczyć się z postępowaniami administracyjnymi, które mogą prowadzić do nałożenia kar finansowych.

Szpitalne ogniska epidemiczne

W 2025 roku zarejestrowano 17 ognisk epidemicznych w szpitalach (5 ognisk wywołanych przez SARS-CoV-2, 5 – wirus grypy, 4 – *Klebsiella pneumoniae* KPC, 2 – *Clostridioides difficile*, 1 – rotawirus).

Bezpieczeństwo żywności

<https://www.gov.pl/web/psse-pyrzyce/bezpieczenstwo-zywnosci>

W roku 2025 pod nadzorem PPIS w Cieszynie znajdowały się **2672** (2813) zakłady żywnościowe oraz wytwórnie i miejsca obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Skontrolowano **1177** obiektów, przeprowadzając **1479** kontroli.

Wydano **143** decyzje administracyjne.

Nałożono **31** mandatów karnych na kwotę **5300zł**.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych **504** próbki, w tym **309** w ramach urzędowej kontroli, **51** w ramach monitoringu oraz **144** próby w ramach zarówno urzędowej kontroli jak i monitoringu.

Pobrano **414** prób pochodzenia krajowego, **52** z Unii Europejskiej oraz **38** prób z importu.

Kwestionowano **8** próbek (7 pochodzenia krajowego i 1 z importu):

Obiekty żywnościowo - żywieniowe

Spośród obiektów żywnościowo - żywieniowych objętych nadzorem PPIS w Cieszynie **261 to zakłady produkcyjne**, w których przeprowadzono **136** kontroli sanitarnych, wydano **15** decyzji administracyjnych i nałożono **2** mandaty karne na kwotę **400zł**.

W tej grupie obiektów w roku 2025 r. nie odnotowano rażących uchybień.

W nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano **51** próbek do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych oraz badań w kierunku zanieczyszczeń biologicznych, a także w kierunku oceny organoleptycznej.

Kwestionowano 1 próbkę mąki pszennej graham pobranej w piekarni. Przyczyną zdyskwalifikowania było przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu mykotoksyn, tj. zaralenonu. Przedmiotowa mąka została wycofana z produkcji i zgłoszona do systemu RASFF.

Zakłady żywienia zbiorowego – „otwarte”

W roku 2025 na terenie powiatu cieszyńskiego zewidencjonowano w tej kategorii **904** (936 w roku 2024) zakłady. Skontrolowano **410** zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego w tym **119** zakładów małej gastronomii.

W tej grupie obiektów przeprowadzono **492** kontrole, wydano **45** decyzji administracyjnych, które głównie dotyczyły uchybień technicznych.

Decyzje wykonywane były w większości w ustalonych terminach. W 2025 r. nałożono **13** mandatów karnych na kwotę **2050zł**.

Zakłady małej gastronomii

Według ewidencji pod nadzorem znajdowało się **307** zakładów małej gastronomii. Skontrolowano **119** zakładów, przeprowadzono **131** kontroli sanitarnych i wydano **9** decyzji administracyjnych, nałożono **4** mandaty karne na sumę **450zł**.

Podczas prowadzonych czynności kontrolnych najczęściej kwestionowano analogicznie jak w latach ubiegłych:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sprzętu, wyposażenia, pomieszczeń
- niewdrożenie procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP.

W zakładach małej gastronomii pobrano 5 próbek lodów mlecznych – zbadano je w zakresie parametrów mikrobiologicznych. Wyniki badań tych próbek były zgodne z wymaganiami.

Zakłady żywienia zbiorowego – „zamknięte”

W rejestrze PPIS w Cieszynie znajdują się **383** obiekty tego typu, (388 w 2024r.), w tym **72** obiekty to domy czasowe, **9** bloków żywienia w szpitalach (w 4 szpitalach prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym), **11** bloków żywienia w sanatoriach (w tym 4 obiekty prowadzą żywienie w systemie cateringowym) i **30** bloków żywienia w domach opieki społecznej (w 14 z nich żywienie prowadzone jest w systemie cateringowym).

Do tej grupy obiektów zaliczają się również bloki żywienia w stołówkach szkolnych i przedszkolnych oraz żłobkach. Ponadto pod nadzorem znajdują się także stołówki prowadzące żywienie dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji letnich.

W 2025 roku skontrolowano **215** zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego z **383** nadzorowanych. Przeprowadzono w nich **263** kontrole. W bieżącym roku we wszystkich zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego wydano **32** decyzje administracyjne. Za nieprawidłowości natury porządkowej nałożono **5** mandatów karnych na sumę **1100 zł**.

Stan sanitarno-techniczny tej, bardzo licznej grupy obiektów, nie budził większych zastrzeżeń. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości były usuwane na bieżąco bądź w terminach określonych w decyzji.

Zakłady usług cateringowych:

W rejestrze zakładów nadzorowanych przez PPIS w Cieszynie zewidencjonowano **10 zakładów** usług cateringowych.

Analogicznie jak w latach ubiegłych nie zaobserwowano rażących uchybień podczas kontroli tej grupy obiektów.

Obiekty obrotu żywnością.

Znaczną grupę nadzorowanych obiektów stanowią obiekty obrotu żywnością – sklepy (**493** obiekty), kioski (**56** obiektów), magazyny hurtowe (**44** obiekty), obiekty ruchome i tymczasowe (**132** obiekty), inne obiekty obrotu żywnością (**168** obiektów), środki transportu (**72** obiekty) oraz apteki, punkty apteczne (**69** obiektów).

W 2025r. pracownicy PSSE Cieszynie przeprowadzili w nich **551** kontroli sanitarnych, w tym **30** kontroli interwencyjnych, w tym podejmowanych w ramach powiadomień w systemie RASFF.

Dla obiektów z tej grupy wydano **50** decyzji administracyjnych oraz nałożono **11** mandatów karnych na kwotę **1750zł**, głównie za niespełnienie wymagań higienicznych, nie wdrażanie procedur systemu HACCP.

W miejscach obrotu żywnością pobrano do badań 385 próbek, które zbadano w zakresie parametrów mikrobiologicznych, chemicznych (m.in. mikotoksyn, metali ciężkich, azotanów, pestycydów, dodatków do żywności), a także cech organoleptycznych oraz zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych.

Kwestionowano następujące środki spożywcze:

- 2 próbki grochu ze względu na obecność zanieczyszczeń biologicznych – szkodników (1 próbka) oraz przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów (1 próbka).
- 1 próbkę ryżu brązowego, ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów .

Materialy do kontaktu z żywnością.

PPIS w Cieszynie sprawuje nadzór nad produkcją, obrotem materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością. W rejestrze obiektów PPIS znajduje się **5 wytwórni** materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **75** miejsc obrotu tymi materiałami i wyrobami.

W 2025 r. zbadano ogółem 8 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Badania przeprowadzono w kierunku migracji globalnej i specyficznej oraz oceny sensorycznej a także znakowania. Nie kwestionowano tych wyrobów.

Przeprowadzono **7** kontroli w zakresie oceny materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrola graniczna

W 2025r. wydano **87 świadectw jakości zdrowotnej środków spożywczych, pochodzących z krajów trzecich.**

Ponadto wystawiono **83** świadectwa eksportowe dotyczące żywności. Wydano **5** zaświadczeń dot. eksportu środków spożywczych do krajów trzecich.

Wyrywkowo przeprowadzano kontrole bezpośrednie środków transportu, którymi przewożono importowane produkty.

W roku sprawozdawczym nie pobierano do badań laboratoryjnych prób w ramach granicznej kontroli sanitarnej.

Najczęściej kontrolowanymi produktami spośród importowanych środków spożywczych były: kwaśny węglan sodu, rogaliki nadziewane kremem kakaowym, koncentrat białka sojowego i teksturowane białko sojowe.

Kontrole eksportowe dotyczyły głównie różnego rodzaju herbat.

Bezpieczeństwo wody

Woda przeznaczona do spożycia

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody inspekcja sanitarna wykonuje badania jakości wody oraz nadzoruje prawidłowość realizacji wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej, lub podmioty działające na rynku spożywczym. Badania jakości wody prowadzone są w oparciu o przepisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie w 2025 r. nadzorował jakość wody pochodzącą z **36** wodociągów publicznych oraz **18** indywidualnych ujęć wody (z których woda dostarczana jest do budynków użyteczności publicznej, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub przez podmioty działające na rynku spożywczym).

W 2025 roku, w ramach monitoringu jakości wody (badania własne PPIS w Cieszynie oraz badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorców wodociągowych i zarządców ujęć) pobrano łącznie **483 próbki wody** do badań.

Zakres prowadzonych badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne oraz organoleptyczne. W próbkach wody pobranych na terenie powiatu cieszyńskiego wykonano łącznie **około 11742 oznaczeń dla około 138 parametrów** (w tym 7 mikrobiologicznych i około 131 fizykochemicznych oraz organoleptycznych).

Pod względem mikrobiologicznym kwestionowano **5** próbek wody pobranych w ramach nadzoru PPIS oraz **4** próbki wody pobrane w ramach kontroli wewnętrznej zarządców ujęć. Mając na uwadze powyższe można stwierdzić, iż woda była **9** razy, krótkotrwale niezdatna do spożycia ze względu na niespełnienie **wymagań mikrobiologicznych**, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi.

Badania parametrów chemicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych w 2025 r. w większości nie wykazały takich przekroczeń, które mogłyby bezpośrednio zagrażać zdrowiu odbiorców. Najczęściej były to przekroczenia jednorazowe lub krótkotrwale, o niewielkim odchyleniu od normy. Ogółem w ciągu całego roku stwierdzono **przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych oraz organoleptycznych w 26** pobranych próbkach wody (w 9 pobranych w ramach nadzoru PPIS i w 17 pobranych w ramach kontroli wewnętrznej).

PPIS w Cieszynie w 2025 r. wydał **2 decyzje stwierdzające brak przydatności** wody do spożycia oraz **2 decyzje stwierdzające warunkową przydatność** wody do spożycia. W związku ze stwierdzonymi pozostałymi przekroczeniami mikrobiologicznymi, PPIS w Cieszynie wszczynał postępowania administracyjne, które ostatecznie zostały umorzone ze względu na szybkie i skuteczne podjęcie przez zarządców działań naprawczych, co potwierdziły niekwestionowane wyniki z badań rekontrolnych.

W ciągu całego 2025 r. do PPIS w Cieszynie zgłoszono **215** awarii dotyczących urządzeń wodociągowych, które mogły powodować krótkotrwałe przerwy w dostawie wody.

W ramach prowadzonego nadzoru nad materiałami i wyrobami mającymi kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia PPIS w Cieszynie w 2025 r. wydał **2** oceny higieniczne oraz przeprowadził **4** weryfikacje materiałów i wyrobów zastosowanych do dystrybucji wody.

Oceniając jakość wody do spożycia w ciągu całego 2025 roku, pochodzącą z 36 wodociągów publicznych oraz z 18 indywidualnych ujęć wody, PPIS w Cieszynie stwierdził, iż była ona przydatna do spożycia przez ludzi.

Pływalnie

W rejestrze PPIS w Cieszynie w 2025 roku zewidencjonowanych było **31** pływalni (w tym 4 parki wodne): 21 krytych (z czego 2 pływalnie tymczasowo wyłączone z użytkowania, ponadto 1 pływalnię wprowadzono do rejestru pod koniec 2025 r. – a nadzór nad pływalnią prowadzony będzie od 2026 r.), 3 odkryte oraz 7 mieszanych (kryto-odkrytych). Próbkę wody do badań były pobierane ze wszystkich ww. czynnych obiektów (tj. 28 pływalni). Pod względem higieniczno-sanitarnym, w tym porządkowym i technicznym przeprowadzono **12 kontroli** w 11 obiektach. W jednym obiekcie kwestionowano stan techniczny. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie decyzji administracyjnej.

Łącznie w ramach nadzoru sanitarnego, jak i kontroli wewnętrznej zarządców obiektów pobrano **2999 próbek**, z czego:

- **2086** próbek z **97** niecek;
- **829** próbek z **73** systemów cyrkulacji;
- **84** próbki z **48** natrysków zlokalizowanych na pływalniach.

W 2025 r. pod względem **mikrobiologicznym** kwestionowano łącznie **66 próbek wody**: **26** pobranych z niecek basenowych, **36** pobrane z systemów cyrkulacji, **4** pobranych z natrysków. Próbkę kwestionowano w zakresie takich parametrów, jak: ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 1 ml wody, liczba bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii *Escherichia coli* oraz liczba bakterii *Legionella* sp.

Pod względem **fizykochemicznym** kwestionowano łącznie **1413 próbek wody**: **1152** pobranych z niecek basenowych, **261** pobranych z systemów cyrkulacji.

Próbki kwestionowano w zakresie takich parametrów, jak: chlor związany, chlor wolny, potencjał redox, utlenialność, chloroform, mętność, odczyn pH, azotany oraz Σ THM.

Z powodu kwestionowanej jakości wody na pływalniach, PPIS w Cieszynie w 2025 r. wydał **6 decyzji administracyjnych**: 3 z nich dotyczyły stwierdzenia obecności bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w wodzie wprowadzanej z systemów cyrkulacji do niecek basenowych, 3 decyzje wydano z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella* sp. (2 dotyczyły natrysków na pływalni, 1 dotyczyła wody wprowadzanej z systemów cyrkulacji do niecek basenowych).

Nakazy decyzji, o których mowa powyżej zostały wykonane przez podmioty, na które zostały nałożone, co potwierdzono niekwestionowanymi wynikami badań powtórnych.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W 2025 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie nie wpłynął żaden wniosek od podmiotu wyrażającego chęć utworzenia na terenie powiatu cieszyńskiego kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

Bezpieczeństwo sanitarne w zakresie higieny komunalnej

Obiekty użyteczności publicznej

W ramach prowadzonego nadzoru przez Państwową Inspekcję Sanitarną kontrolowany jest stan higieniczno - sanitarny różnorodnych obiektów użyteczności publicznej, z których korzystają mieszkańcy powiatu, a także kuracjusze i turyści odwiedzający powiat cieszyński.

W 2025 r. łącznie nadzorowano **1420** obiektów i podobiektów, były to: szpitale, zakłady opiekuńczo – lecznicze, przychodnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, indywidualne i grupowe praktyki lekarskie, indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarek, hotele i inne obiekty noclegowe, domy pomocy społecznej, placówki

zapewniające całodobową opiekę, zakłady usługowe (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu, pralnie, zakłady pogrzebowe), pływalnie i baseny, obiekty sportowe, obiekty rekreacyjne, place zabaw, parki, dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe, parkingi, toalety publiczne i ogólnodostępne, cmentarze, domy przedpogrzebowe i kostnice, środki transportu i inne.

Podmioty prowadzące działalność leczniczą - na terenie powiatu cieszyńskiego opieka zdrowotna prowadzona była przez **117 podmiotów leczniczych oraz 155 indywidualnych praktyk zawodowych**. Podmioty lecznicze prowadzą działalność w zakładach stacjonarnych (szpitale, [sanatoria, zakłady opiekuńczo-lecznicze, hospicjum](#)) i ambulatoryjnych (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, zakłady rehabilitacyjne, laboratoria diagnostyczne).

W 2025 r. skontrolowano **75 obiektów** prowadzących działalność leczniczą, przeprowadzając łącznie **233 kontrole**. Oprócz kontroli stanu higieniczno – sanitarnego obiektów, oceniano opracowane i wdrożone procedury postępowania z odpadami medycznymi, postępowanie z bielizną szpitalną. Podejmowano działania edukacyjne w zróżnicowanych zakresach tematycznych m.in. dot. konieczności wykonywania badań bakteriologicznych w kierunku bakterii *Legionella*, właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mająca na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella*, zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (okresowe przeglądy, czyszczenie), postępowania z odpadami medycznymi oraz bielizną szpitalną, palenia wyrobów tytoniowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w **3 szpitalach** stwierdzono niewłaściwy stan: higieniczno – sanitarny i techniczny (w 2 obiektach), techniczny (w 1 obiekcie), w związku z czym wszczęto postępowania administracyjne i wydano **3** decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Ogółem w 2025 r. w stosunku do podmiotów leczniczych zgłoszono **6** interwencji: 3 dotyczyły szpitali, 3 sanatoriów. W stosunku do szpitali osoby wniosły zawiadomienia dotyczące: hałasu powodowanego przez prowadzone prace remontowe w obiekcie (dwukrotnie na ten sam obiekt w różnych odstępach czasu) oraz pogryzienia przez pluskwy. W wyniku przeprowadzonych kontroli w dwóch przypadkach uznano wniesione interwencje za zasadne. W stosunku do sanatoriów osoby wniosły zawiadomienia dotyczące m.in.: złego stanu sanitarnego bazy zabiegowej i noclegowej, niewłaściwego stanu pojemników na odpady komunalne, braku dezynfekcji sprzętu rehabilitacyjnego. W wyniku przeprowadzonych kontroli, w związku z brakiem

stwierdzenia nieprawidłowości w zakresach będących przedmiotem interwencji wszystkie zgłoszone interwencje uznane zostały za niezasadne.

W czasie przeprowadzanych kontroli podmiotów leczniczych nie stwierdzano braków sprzętu jednorazowego użytku, środków dezynfekcyjnych i czystościowych, we wszystkich zakładach przestrzegano reżimu sanitarnego. Postępowanie z bielizną szpitalną również nie budziło zastrzeżeń w ocenie kontrolujących. Zakłady posiadały wydzielone magazyny bielizny czystej i brudnej, bielizna szpitalna była prana w pralniach zewnętrznych z barierą higieniczną. W zakładach ambulatoryjnych używana była bielizna jednorazowa.

Podczas przeprowadzanych kontroli obiektów, w których prowadzona jest działalność lecznicza podejmowano działania edukacyjno – informacyjne m.in. w zakresie:

- konieczności wykonywania badań bakteriologicznych w podmiotach (wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne), w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny (*Legionella* sp.);
- częstotliwości pobierania próbek, procedur postępowania przy wykryciu skażenia, działań zapobiegawczych/profilaktycznych; właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mająca na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella* (przeglądy, czyszczenie, dezynfekcja, unikanie stagnacji wody, okresowe podgrzewanie, utrzymanie właściwej temperatury itp.);
- opracowanych i wdrożonych procedur m.in. dot. postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami medycznymi;
- utrzymania należytego stanu higieniczno - sanitarny pomieszczeń/urządzeń;
- zagrożeń wynikających z nieprawidłowej eksploatacji wentylacji (okresowe przeglądy, czyszczenie); (m.in.: utrzymanie czystości i porządku, zasady i procedury wewnętrzne itp.);
- przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;

W ramach profilaktyki zachorowań na legionellozę, do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp. pobrano w zakładach prowadzących działalność leczniczą **221 próbek ciepłej wody użytkowej**. Kwestionowano **20 próbek**

ciepłej wody pobranych (13 próbek w ramach nadzoru PPIS oraz 7 w ramach kontroli wewnętrznej) w 6 zakładach.

W związku z prowadzonym nadzorem przez PPIS nad jakością ciepłej wody użytkowej ogółem **wydano 5 nakazowych decyzji** administracyjnych dla 5 obiektów. Ponadto **wydano 2 decyzje** administracyjne ze względu na kwestionowane wyniki badań ciepłej wody przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej (dla 2 obiektów).

Ostatecznie wszystkie nałożone decyzje uznano za wykonane – na podstawie otrzymanych wyników badań. Ponowne pobory wody, po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazały, że woda spełniała wymagania określone dla ciepłej wody użytkowej.

Obiekty hotelarskie oraz inne świadczące usługi hotelarskie z uwagi na turystyczny charakter terenu w obiektach tych prowadzona jest całoroczna działalność. W rejestrze PPIS w 2025 r. ujęte były **193 obiekty (w tym 24 hotele) - skontrolowano 51, przeprowadzając łącznie 65 kontroli**. Wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień (decyzje wydano w związku ze stwierdzeniem: złej jakości ciepłej wody w jednym z hoteli – 1; złego stanu higieniczno – sanitarnego pola campingowego – 1; złego stanu technicznego części noclegowej hali sportowej – 1). Kontrole pozostałych obiektów noclegowych nie wykazały nieprawidłowości.

Na terenie powiatu znajduje się **11 domów pomocy społecznej i 12 placówek zapewniających całodobową opiekę** (dla osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych). Skontrolowano łącznie 11 obiektów (przeprowadzono 11 kontroli). Wydano 4 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień w placówkach zapewniających całodobową opiekę (decyzje wydano w związku ze stwierdzeniem: złej jakości ciepłej wody – 2; złego stanu higieniczno – sanitarnego i technicznego – 1; złego stanu technicznego – 1). Kontrole pozostałych obiektów noclegowych nie wykazały nieprawidłowości. W związku ze złożonym wnioskiem do PPIS w Cieszynie dot. obiektu DPS, o przedłużenie terminu wykonania nakazu decyzji (wydanej w 2024 r.), PPIS w Cieszynie przychylił się do zaproponowanego nowego terminu i wydał decyzję prolongującą.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług – w ewidencji PPIS znajduje się **315** obiektów, w tym: zakłady fryzjerskie oraz fryzjersko - barberskie – **170**, zakłady kosmetyczne (wykonujące zabiegi bez przerywania ciągłości tkanki) – **9**, zakłady kosmetyczne (wykonujące zabiegi z

naruszeniem ciągłości tkanki – **114** : w tym kosmetyczne – **91**, tatuażu – **4**), obiekty świadczące usługi wyłącznie solaryjne – **5**, zakłady odnowy biologicznej – **17**, mobilne usługi kosmetyczne – **5**. Skontrolowano ogółem **61** obiektów z branży beauty, przeprowadzając łącznie **67 kontroli**. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre pod względem higieniczno-sanitarnym. W związku z wydanymi podczas kontroli zaleceniami w kilku obiektach, przeprowadzono kontrole sprawdzające potwierdzające wykonanie zaleceń. Decyzji nie wydano.

Tereny rekreacyjne (tereny zieleni, obiekty sportowe) – w ewidencji PPIS znajdują się **43** obiekty, do których wliczono: parki, place zabaw dla dzieci, obiekty sportowe, pijalnia wód. Skontrolowano ogółem **12** obiektów, przeprowadzając łącznie **15** kontroli. W dwóch obiektach sportowych (stadion i hala sportowa) kwestionowano stan techniczny, w związku z czym wydano **2** decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień. W związku ze złożonym wnioskiem do PPIS w Cieszynie dot. obiektu sportowego (boiska), o przedłużenie terminu wykonania nakazu decyzji (wydanej w 2024 r.), PPIS w Cieszynie przychylił się do zaproponowanego nowego terminu i wydał decyzję prolongującą.

Pralnie - w ewidencji PPIS znajduje się **6** obiektów (w tym **3** świadczące usługi dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą). Skontrolowano **4** obiekty, przeprowadzając ogółem **8** kontroli. Podczas kontroli pralni kontrolowano również samochody do przewozu bielizny – ogółem skontrolowano **5** samochodów.

W jednej z pralni świadczącej usługi dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą kwestionowano stan higieniczno – sanitarny oraz techniczny, w innej – świadczącej usługi podmiotom innym, niż wykonujących działalność leczniczą – kwestionowano stan techniczny. Wydano **2** decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień.

Zakłady pogrzebowe, domy przedpogrzebowe, kostnice, cmentarze - w ewidencji PPIS znajduje się: **9 zakładów pogrzebowych** (w tym 1 świadczący usługi inwazyjne związane z przygotowaniem zwłok do pochowania), **5 domów przedpogrzebowych**, **4 kostnice**, **2 kaplice** oraz **73 cmentarze**. Skontrolowano **15** obiektów, przeprowadzając łącznie **16** kontroli – skontrolowano **3 zakłady pogrzebowe** (4 kontrole), **3 kostnice** (3 kontrole), **1 kaplicę** (1 kontrola) oraz **8 cmentarzy** (8 kontroli). Podczas kontroli zakładów pogrzebowych kontrolowano również samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich – ogółem skontrolowano **7** pojazdów zarejestrowanych jako specjalne (karawany). W jednej z kontrolowanych kostnic kwestionowano stan higieniczno – sanitarny i techniczny, w innej kostnicy

kwestionowano stan techniczny. Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. W wyniku pozostałych przeprowadzonych kontroli omawianej grupy obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości, stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny pozostałych skontrolowanych obiektów oraz środków transportu – do przewozu zwłok oceniono jako dobry. Bieżący stan porządkowy skontrolowanych cmentarzy oceniono jako dobry.

W ramach prowadzonego nadzoru nad **ustępami publicznymi i ogólnodostępnymi** (ogółem w ewidencji **37** obiektów) skontrolowano **14** obiektów, przeprowadzając łącznie **15** kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego oraz technicznego. Skontrolowane ustępy publiczne utrzymane były w bieżącej czystości. Na stanie dostępne środki higieny i dezynfekcyjne. Stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych ustępów oceniono jako dobry.

PPIS w Cieszynie nadzoruje również inne obiekty użyteczności publicznej, w tym m.in.: **obiekty kulturalno-rozrywkowe (kina, teatry, amfiteatry), apteki, baseny, galerie, zakład karny, schronisko dla bezdomnych, noclegownia dla bezdomnych, ośrodki terapii uzależnień (OTU), targowiska, dworzec kolejowy, dworce autobusowe, przystanki autobusowe, przystanki kolejowe, stacje paliw, parkingi i inne**. Skontrolowano **38** obiektów, przeprowadzając łącznie **43** kontrole. W związku ze stwierdzeniem niewłaściwego stanu: higieniczno – sanitarnego i technicznego (w 2 ośrodkach terapii uzależnień) oraz technicznego na jednym ze skontrolowanych targowisk wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. W związku ze złożonym wnioskiem do PPIS w Cieszynie dot. obiektu, w którym prowadzona była terapia uzależnień, o przedłużenie terminu wykonania nakazu decyzji, PPIS w Cieszynie przychylił się do proponowanego nowego terminu i wydał decyzję prolongującą.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny pozostałych skontrolowanych będących pod nadzorem PPIS w Cieszynie obiektów omawianej grupy – bez zastrzeżeń.

W ramach prowadzonego nadzoru kontrolowano również środki transportu komunikacji publicznej. Łącznie skontrolowano **8 autobusów komunikacji miejskiej**; autobusy są myte i dezynfekowane codziennie; stan higieniczno -sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Podsumowując w wyniku przeprowadzonych wszystkich kontroli w 2025 r. ogólny stan higieniczno – sanitarny oraz techniczny w przypadku większości

skontrolowanych obiektów znajdujących się na terenie powiatu cieszyńskiego oceniono jako dobre. Obiekty utrzymane były w bieżącej czystości. Teren wokół obiektów uporządkowany i zadbany. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli obiektów nieprawidłowości dotyczących stanu higieniczno – sanitarnego, czy też technicznego, wszczynano postępowania administracyjne, które w większości przypadków zakończyły się wydaniem decyzji nakazowych. W niektórych przypadkach, w sytuacjach w których zarządca obiektu niezwłocznie usunął nieprawidłowości a wyniki kontroli sprawdzającej to potwierdziły – postępowania zostały umorzone decyzją.

Podczas przeprowadzanych kontroli obiektów użyteczności publicznej podejmowano działania edukacyjno – informacyjne m.in. w zakresie:

- konieczności wykonywania badań bakteriologicznych (w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz budynkach użyteczności publicznej), w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny (*Legionella* sp.);
- częstotliwości pobierania próbek, procedur postępowania przy wykryciu skażenia, działań zapobiegawczych/profilaktycznych; właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mająca na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella* (przeglądy, czyszczenie, dezynfekcja, unikanie stagnacji wody, okresowe podgrzewanie, utrzymanie właściwej temperatury itp.);
- opracowanych i wdrożonych procedur m.in. dot. postępowania z bielizną czystą i brudną,
- utrzymania należytego stanu higieniczno - sanitarny pomieszczeń/urządzeń;
- zagrożeń wynikających z nieprawidłowej eksploatacji wentylacji (okresowe przeglądy, czyszczenie); (m.in.: utrzymanie czystości i porządku, zasady i procedury wewnętrzne itp.);
- przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Stan sanitarny zakładów pracy

Oceniając bezpieczeństwo sanitarne w powiecie nie można pominąć zagadnień dotyczących środowiska pracy, w tym:

- warunków zdrowotnych,
- przestrzegania przez producentów, dystrybutorów i stosujących chemikalia wymogów określonych przepisami prawa,
- postępowań w sprawach chorób zawodowych.

PPIS w Cieszynie obejmuje swoim nadzorem **614** zakłady pracy, w których zatrudnionych jest ok. **20 tys.** pracowników. Większość zakładów pracy będących w ewidencji PSSE w Cieszynie stanowią przedsiębiorstwa zatrudniające do 50 pracowników - głównie prywatni przedsiębiorcy prowadzący własną działalność gospodarczą o zasięgu lokalnym.

W powiecie cieszyńskim niezmiennie przeważają zakłady należące do sektora gospodarki - „przetwórstwo przemysłowe”, zatrudniające największą liczbę pracowników. Znaczącą grupę, stanowią również zakłady należące do sekcji „handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, w tym motocykli”, a także „budownictwa”.

W 2025 r. przeprowadzono łącznie **71** kontroli obejmujących różne obszary nadzorowane przez Sekcję Higieny Pracy. W szczególności oceniano warunki zdrowotne w środowisku pracy, w tym narażenie pracowników m.in. na substancje, ich mieszaniny, czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Przeprowadzono również kontrole w zakresie prawidłowego wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych, biobójczych oraz mieszanin chemicznych.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie m.in.:

- złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy lub pomieszczeń higieniczno-sanitarnych,

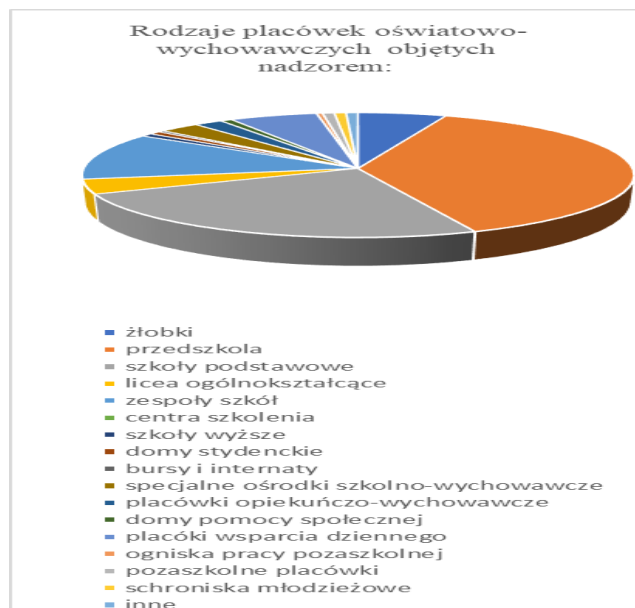
- substancji chemicznych i ich mieszanin lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy,
- przekroczenia dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- braku zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem lub zakażeniem urządzeń dozujących wodę,
- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- okresowych szkoleń dla pracowników,
- wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

Wobec stwierdzanych podczas kontroli nieprawidłowości wydano **22** decyzje administracyjne zawierające **37** nakazów.

W warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych pracuje **1186** osób, w tym niezmiennie od wielu lat większość w narażeniu na hałas.

W 2025 r. wydano **5 decyzji** o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz **4 decyzje** o braku podstaw do jej stwierdzenia. Ponadto przeprowadzono **24** postępowań, w tym dochodzeń wymagających oceny narażenia zawodowego lub przesłuchania strony pod kątem czynników szkodliwych mogących przyczynić się do powstania choroby zawodowej.

Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży

Na terenie powiatu cieszyńskiego ewidencją objęto **216** zakładów nauczania i wychowania. Zgodnie z bazą MEN w powiecie cieszyńskim zorganizowanych było 505 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono **253** kontrole sanitarnych w **112** placówkach stałych oraz **85** sezonowych.

Przedmiotem czynności

kontrolnych w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku była ocena warunków sanitarno-technicznych obiektów oraz terenów rekreacyjnych, a w szczególności:

- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach,
- dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii,
- dożywiania dzieci i młodzieży,
- placów zabaw,
- zapewnienia uczniom możliwości pozostawiania w szkole części podręczników i pomocy dydaktycznych,
- przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,
- warunków wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stan sanitarny i techniczny żłobków

Objętych nadzorem w roku 2025 było łącznie 20 żłobków i klubów dziecięcych.

W 2025 r. powstały trzy placówki, jedna uległa likwidacji.

Kontrolą objęto 14 placówek, w których opiekę znalazło 499 dzieci. W tej grupie obiektów stwierdzono nieprawidłowości w 1 placówce w zakresie stanu technicznego wydano 1 decyzję administracyjną oraz płatniczą. Stan techniczny reszty budynków nie budził zastrzeżeń. W 13 skontrolowanych obiektach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno- technicznych, a warunki do utrzymania higieny uznano za prawidłowe. Pracownicy zostali zaopatrzeni w środki do dezynfekcji rąk i powierzchni.

Stan sanitarno-techniczny placówek wychowania przedszkolnego

W roku 2025 objęto ewidencją 80 samodzielnych placówek opieki przedszkolnej oraz 20 funkcjonujących w zespołach.

W porównaniu do ubiegłorocznej ilości zlikwidowano 1 przedszkole.

W trakcie prowadzenia nadzoru sanitarnego w 2025 roku łącznie skontrolowano 34 placówki, w których opiekę otrzymało 2102 dzieci.

Szczególne uwagę w placówkach kontrolowanych zwracano uwagę na:

- warunki higieniczno- sanitarne,
- stan higieniczno- techniczny pomieszczeń sanitarnych,
- stan techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- dostępność do środków higieny,
- mikroklimat w pomieszczeniach zamkniętych.

W wyniku stwierdzonych podczas kontroli wszystkich nieprawidłowości na zarządzających placówkami nałożono obowiązki zawarte w 4 decyzjach administracyjnych, 4 decyzje wyegzekwowano, wydano 5 decyzji płatniczych, mandatów karnych nie nałożono, wystosowano 2 wystąpienia pokontrolne.

W roku sprawozdawczym dokonano analizy usadowienia przedszkolaków zgodnie z zasadami ergonomii w 4 wybranych placówkach. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Stan sanitarno-techniczny szkół

W 2025 roku na ogólną liczbę 101 szkół wszystkich typów w powiecie cieszyńskim skontrolowano 79 (78,2 %). W placówkach tych opieką oraz nauką objętych było 18505 dzieci i młodzieży. Złego stanu sanitarnego oraz technicznego pomieszczeń i budynków, w trakcie kontroli nie stwierdzono.

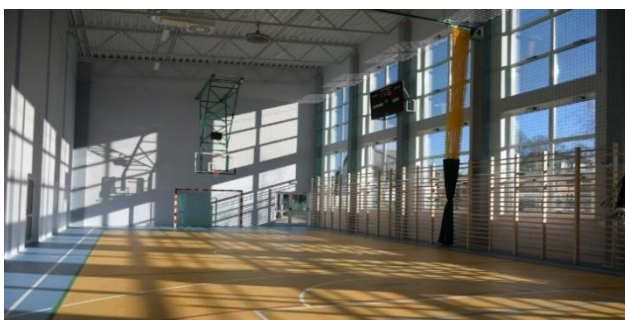
Podsumowując, nadzór nad placówkami nauczania i wychowania w 2025 roku w wyniku stwierdzonych podczas kompleksowych kontroli placówek szkolnych nieprawidłowości na zarządzających tymi placówkami nałożono obowiązki wynikające z zapisów zawartych w 22 decyzjach administracyjnych, 16 decyzji zostało wyegzekwowanych, mandatów karnych nie nałożono, wystosowano 20 wystąpień pokontrolnych.

Ergonomia w szkole

W roku sprawozdawczym przeprowadzono analizy prawidłowości usadowienia uczniów zgodnie z zasadami ergonomii w **18 placówkach**. Oceniono warunki antropometryczne w 102 oddziałach, zmierzono 1941 stanowiska. Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku **205 stanowisk** pracy ucznia tj. 10,5 % uczniów korzystało z niedostosowanych stolików i krzeseł.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 47 skontrolowanych placówkach szkolnych (łącznie ze szkołami wyższymi) stwierdzono, że:

- 14 szkół posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem,
- 8 szkół posiadało szkolny zespół sportowy bez boiska.

Ponadto w skontrolowanych placówkach stwierdzono, iż:

- 1 szkoła posiadała wyłącznie salę gimnastyczną,
- 3 szkoły posiadały wyłącznie salę zastępczą/rekreacyjną,
- 1 szkoła posiadała wyłącznie boisko sportowe,

- 8 szkół posiadało salę gimnastyczną z boiskiem,
- 6 szkół posiadało salę rekreacyjną/zastępczą z boiskiem,
- 3 placówki nie posiadały infrastruktury do zajęć wychowania fizycznego.

Mimo iż warunki do utrzymania higieny osobistej przy salach gimnastycznych z roku na rok są coraz lepsze, dzieci i młodzież szkolna nadal nie korzystają z nich systematycznie.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Na 77 skontrolowanych szkół, w 1 nie zapewniono właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej natomiast w 76 szkołach zapewniono odpowiednie warunki, tzn. był dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach, mydła w płynie w dozownikach, elektrycznych suszarek do suszenia rąk bądź papierowych ręczników, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. Niewłaściwy stan techniczny oraz zaniedbania czystości i porządku nie stwierdzono w kontrolowanych placówkach szkolnych. **Niezachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych stwierdzono w 9 placówkach szkolnych, natomiast brak bieżącej ciepłej wody przy umywalkach stwierdzono w 1 placówce.**

Na stwierdzone podczas kontroli uchybienia ogółem wydano 1 decyzję administracyjną. Zaleceń pokontrolnych nie wydano, mandatów karnych nie nałożono.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

W roku sprawozdawczym w powiecie cieszyńskim zgodnie z § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu dotyczącym zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych, skontrolowano w tym zakresie 71 szkół, w których stwierdzono, że wszystkie (100%) zapewniły uczniom warunki w tym zakresie..

Opieka medyczna w szkołach

W 2025 roku skontrolowano w tym zakresie 55 placówek szkolnych wszystkich typów, z czego 27 posiadało gabinety profilaktyki zdrowotnej. Gabinet wyłącznie do swojej dyspozycji (jednej szkoły) miało 19 placówek, natomiast 8 korzystało z gabinetów wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie. W pomieszczeniach gabinetów nie stwierdzono złego stanu sanitarno-technicznego. Placówki nie posiadały gabinetów do świadczenia opieki stomatologicznej, natomiast poza terenem szkoły opiekę stomatologiczną zapewniono w 4 przypadkach oraz 5 placówek korzystało z usług dentobusu.

Mikroklimat, zagęszczenie klas

W związku z sukcesywną tzw. pełną termomodernizacją budynków przedszkolnych

i szkolnych oraz innych obiektów, związaną zazwyczaj z wymianą stolarki okiennej, jak również centralnego ogrzewania, a tym samym podniesieniem standardu placówek, mikroklimat pomieszczeń, w tym dydaktycznych uległ znacznej poprawie. Sale lekcyjne, a także inne pomieszczenia były w znacznej części prawidłowo wentylowane, utrzymywana była właściwa temperatura powietrza. Jak wykazywały protokoły z corocznych kontroli skuteczności działania przewodów wentylacyjnych kominowych i dymowych przeprowadzonych w placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości. Jedynie w 1 przypadku, gdzie oddano do użytku pomieszczenie sali (zmiana funkcji i sposobu użytkowania pomieszczenia), stwierdzono brak wentylacji.

W związku z tym wszczęto postępowanie administracyjne oraz wystosowano zawiadomienie do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dotyczące braku w placówce stosownej dokumentacji oraz odbiorów. W związku z tym wszczęto postępowanie administracyjne oraz wystosowano zawiadomienie do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dotyczące braku w placówce stosownej dokumentacji oraz odbiorów.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W minionym roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie 55 szkół. Wydawanie ciepłych posiłków przygotowywanych na miejscu prowadzone było w 38 placówkach, natomiast 9 szkół korzystało z posiłków dostarczanych w formie cateringu. W pozostałych 8 przypadkach obiady zapewnione były poza szkołą. Z obiadów (pełnych i jednodaniowych) łącznie skorzystało 4889 uczniów. W trakcie kontroli ustalono, że 7 szkół oferowało swoim uczniom możliwość wypicia ciepłego napoju (herbaty). Ustalono jednocześnie, że w 19 szkołach funkcjonowały sklepiki szkolne. Asortyment w sklepiku spełniał obowiązujące wymagania wynikające z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w 21 placówkach funkcjonowały automaty w 1 stwierdzono żywność niespełniającą wymagania ww. rozporządzenia.

Nadzór nad innymi placówkami

Kontrolami sanitarnymi poza żłobkami, przedszkolami i szkołami objęte są także placówki: z pobytem stałym i czasowym, wsparcia dziennego, wychowania pozaszkolnego oraz rekreacyjne. Objętych nadzorem jest 27 takich jednostek, z czego 2 skontrolowano.

W powyższych placówkach nie stwierdzono żadnych uchybień techniczno-sanitarnych. Wychowankom i uczestnikom zajęć zapewniono pełen dostęp do węzłów sanitarnych oraz środki higieny osobistej. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek jest prawidłowy.

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2025 do bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zostało zgłoszonych **505** turnusów, w tym **315** turnusów dotyczących wypoczynku letniego i **190** turnusów podczas wypoczynku zimowego. W trakcie trwającego wypoczynku letniego skontrolowano łącznie **54** turnusy, na których przebywało **3067** uczestników. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie warunków sanitarno-higienicznych. Odnotowano 1 interwencję w zakresie dzikiego wypoczynku. Nie odnotowano w czasie kontroli nieprawidłowości sanitarno-higienicznych. Podczas trwającego wypoczynku zimowego skontrolowano łącznie 49 turnusów, w trakcie których z wypoczynku skorzystało 1582 uczestników. W trakcie wszystkich kontrolowanych turnusów zapewniono właściwe warunki sanitarno-higieniczne. Interwencji nie odnotowano.

W roku 2025 nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania wzorem lat ubiegłych zorganizowany był w formie wycieczek, warsztatów, zajęć plastycznych oraz zajęć sportowych.

Nadzór nad wypoczynkiem jak co roku został wzbogacony działaniami edukacyjno-informacyjnymi przy współpracy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej na temat bezpiecznych ferii i wakacji oraz negatywnych skutków stosowania substancji psychoaktywnych.

Działania edukacyjne

W 2025 roku działania edukacyjne prowadzone przez pracowników pionu Higieny Dzieci i Młodzieży stanowiły integralną część niemal każdej kontroli i miały bardzo szeroki, praktyczny charakter. Podczas wizyt w żłobkach, przedszkolach i szkołach szczególny nacisk kładziono na profilaktykę wad postawy – omawiano z uczniami i nauczycielami znaczenie prawidłowego doboru mebli, właściwego siedzenia i organizacji miejsca pracy oraz skutecznej, prawidłowej wymiany powietrza w pomieszczeniach. W czasie ważenia tornistrów wyjaśniano, jak nadmierne obciążenie wpływa na kręgosłup oraz jak pakować plecak, aby zminimalizować ryzyko dolegliwości bólowych.

Równolegle prowadzono liczne działania związane z higieną osobistą. Podczas kontroli przypomniano o konieczności częstego mycia rąk, właściwego wietrzenia sal oraz utrzymywania porządku w pomieszczeniach. W placówkach, w których pojawiały się pojedyncze zgłoszenia dotyczące wszawicy, pracownicy wyjaśniali, jak zapobiegać rozprzestrzenianiu się zakażeń oraz jakie środki zaradcze stosować. W przedszkolach i szkołach podkreślano również zasady profilaktyki zakażeń, w tym dotyczące *Legionella* sp., oraz przypomniano o prawidłowym użytkowaniu i konserwacji instalacji wodnych. Ważnym obszarem edukacyjnym były także działania związane z realizacją ustawy antytytoniowej – podczas kontroli omawiano zdrowotne skutki palenia i używania e-papierosów oraz obowiązki placówek w zakresie oznakowania i egzekwowania zakazu palenia.

W szkołach prowadzących zajęcia chemiczne przypomniano o zasadach bezpiecznego przechowywania substancji chemicznych i odpowiednim oznakowaniu opakowań.

Edukacja towarzyszyła również nadzorowi nad wypoczynkiem. Organizatorom turnusów przekazywano materiały o bezpiecznych formach spędzania wolnego czasu, zapobieganiu urazom i zdrowych nawykach. Wspólnie z Sekcją Promocji Zdrowia propagowano także zasady bezpiecznych wakacji i ferii oraz przeciwdziałania używaniu substancji psychoaktywnych.

Podsumowując, edukacja prowadzona przez pracowników Higieny Dzieci i Młodzieży miała charakter ciągły, praktyczny i dostosowany do wieku oraz potrzeb dzieci i młodzieży. Obejmowała obszary istotne dla zdrowia – od ergonomii i higieny, przez profilaktykę zakażeń, aż po zdrowy styl życia i bezpieczeństwo w czasie wypoczynku – znacząco zwiększając świadomość zdrowotną społeczności szkolnej.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter prewencyjny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych inwestycji.

Zadania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planistycznym obszarów powiatu, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych.

Przy uzgadnianiu planowanych przedsięwzięć zwraca się uwagę na to, czy zapewniono bezpieczeństwo zdrowotne przyszłych użytkowników projektowanych obiektów użyteczności publicznej, zakładów pracy w tym także placówek służby zdrowia, oświaty i wychowania.

Działalność opiniodawczą i nadzorową można podzielić na obszary w zależności od zagadnień związanych z realizacją obiektów budowlanych. W zakresie kontroli wymagań sanitarnohigienicznych etapy procesu inwestycyjnego dotyczą:

- planowania przestrzennego na poziomie miast i gmin (etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko),
- określania uwarunkowań wymaganych przy realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, dla postępowań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub organy ochrony środowiska,
- opiniowania dokumentacji projektowej,
- uczestniczenia w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Zadania w zakresie planowania przestrzennego realizowane były w oparciu o ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wszystkie wnioski organów samorządowych dotyczyły uzgodnień projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub planów ogólnych miast i gmin na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach prowadzonych postępowań wydano **12 opinii** określających zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla przygotowywanych dokumentów planistycznych, dla różnych obszarów powiatu cieszyńskiego. Na podstawie sporządzonych prognoz wydano łącznie **10 opinii uzgadniających**, z czego 5 dotyczyło planów ogólnych, a 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nie wydano żadnej opinii negatywnej.

Przekształcenia jednostek planistycznych stanowiły odpowiedź na lokalne potrzeby mieszkańców, zmierzając do zapewnienia rozwoju gospodarczego, ochrony życia i zdrowia ludzi, ochrony przyrody oraz ładu przestrzennego. Główne kierunki zmian w opiniowanych obszarach koncentrowały się na uporządkowaniu przestrzeni oraz racjonalnym wyznaczaniu nowych terenów inwestycyjnych.

Kierunki przekształceń terenów w poszczególnych gminach.

Lp.	Gmina	Przeznaczenie terenu istniejące	Przeznaczenie terenu projektowane
1.	Wisła (Centrum i Centrum I)	Tereny zurbanizowane wzdłuż rzeki Wisły, zabudowa mieszkaniowa, usługowa (turystyka), tereny zieleni parkowej, rolnicze i leśne oraz tereny sportu.	Uporządkowanie funkcji usługowych i mieszkaniowych. Wprowadzenie usług turystyki, handlu, gastronomii, nauki i edukacji. Zabezpieczenie ogólnodostępnej przestrzeni publicznej i zieleni urządzonej.
2.	Brenna (Górki Wielkie)	Teren obecnie niezainwestowany (nieużytki), położony w sąsiedztwie terenów już zagospodarowanych.	Tereny zabudowy usługowej (U) – poszerzenie terenów inwestycyjnych wzdłuż drogi gminnej w celu uzupełnienia funkcji usługowej w tym rejonie.
3.	Skoczów (Obręb I i 4)	Północna część: zabudowa mieszkaniowa z usługami. Południowa część: tereny zielone, leśne (Las Miejski), grunty rolne.	Wyznaczenie nowych terenów zabudowy o pow. 13,14 ha (głównie mieszkaniowej jednorodzinnej). Ustalenie terenów mieszkaniowych, usługowych, produkcyjno-usługowych oraz zieleni parkowej.

Większość terytorium powiatu cieszyńskiego jest objęta ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wyjątkiem pozostaje gmina Ustroń, w której plan miejscowy został uchylony i kolejny rok z rzędu trwają prace nad sporządzeniem projektów dla wybranych fragmentów.

W porównaniu do roku 2024 liczba opinii dotyczących projektów MPZP nieznacznie wzrosła. Dla nieznaczających zmian planistycznych wnioski rozpatrywano w trybie niezajęcia stanowiska. W zakresie decyzji o warunkach zabudowy, projekty dla dwóch gmin (Ustroń, Cieszyn) uzgodniono w trybie tzw. „milczącej zgody”, gdyż dotyczyły głównie zabudowy jednorodzinnej i obiektów niepodlegających bezpośredniemu nadzorowi PIS.

Opinie sanitarne dotyczące uzgodnienia warunków do „decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach” dla konkretnych inwestycji wydawane były w zakresie dotyczącym:

- określenia konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko,
- uzgodnień szczegółowych warunków związanych z realizacją przedsięwzięć na podstawie opracowanych raportów.

Na podstawie analizy wydawanych opinii i uzgodnień w 2025 roku ilość zajętych stanowisk kształtowała się na podobnym poziomie w stosunku do roku ubiegłego. Wydano **13 opinii** dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Ilość uzgodnień warunków do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” (5 opinii) pozostała bez zmian w stosunku do roku 2024.

Na podstawie wniosków w sprawie uzgodnień do „decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach” w 2025 roku opiniowano następujące kategorie przedsięwzięć:

- **Gospodarka odpadami:** budowa zautomatyzowanych sortowni oraz zakładów zbierania i przetwarzania odpadów (segregacja, rozdrabnianie, prasowanie).
- **Infrastruktura drogowa:** budowa nowych ciągów dróg wojewódzkich (np. DW 941 na odcinku Ustroń–Wisła) w celu wyprowadzenia transportu poza tereny gęstej zabudowy.
- **Przemysł chemiczny i magazynowanie:** adaptacja hal na potrzeby składowania i konfekcji mieszanin (w tym niebezpiecznych).
- **Energetyka odnawialna:** rozbudowa biogazowni rolniczych wraz z jednostkami kogeneracyjnymi.

Planowane inwestycje warunkowano właściwą gospodarką wodno-ściekową, zastosowaniem zaawansowanych systemów filtracji powietrza (filtry HEPA, węglowe) oraz zabezpieczeń akustycznych (ekrany ochronne). Nie odnotowano informacji na temat protestów społecznych dotyczących realizacji inwestycji oddziałujących na środowisko.

wentylacji oraz zaplecze socjalno-sanitarne dla personelu.

Organy PIS mają za zadanie prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstawania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na etapie sporządzania dokumentacji projektowych. W procesie opiniowania szczególną uwagę zwracano na usytuowanie i sposób wykończenia pomieszczeń, systemy

Większość dokumentacji dotyczyła zmiany sposobu użytkowania obiektów i pomieszczeń na potrzeby działalności usługowej, w tym głównie placówek ochrony zdrowia. W porównaniu do roku 2024 ilość wydanych opinii nie uległa zmianie i wyniosła **3 stanowiska**.

Wśród inwestycji, będących przedmiotem uzgodnień, wyróżnić można:

- Projekt przychodni lekarskiej z działem fizjoterapii w Skoczowie.
- Adaptacja pomieszczeń na sale operacyjne w Uzdrowskim Instytucie Zdrowia w Ustroniu (wydano decyzję na recyrkulację powietrza w salach operacyjnych).

W 2025 roku nie uzgadniano dokumentacji projektowej dla obiektów ochrony zdrowia dedykowanych wyłącznie obsłudze pacjentów zakażonych wirusem SARS-CoV-2.

Obszar działalności związany z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych dotyczył czynności kontrolnych realizowanych na podstawie dokumentacji projektowej, uzgodnień branżowych oraz dokumentów formalno-prawnych.

W trakcie kontroli **104 obiektów**, w 9 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości związane z ich realizacją, które skutkowały wydaniem opinii negatywnej. Opinie wydawano w formie pisma lub opinii sanitarnej, zależnie od nałożonego na inwestora obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

Przy uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów, wielokrotnie wskazywano na brak precyzji lub jednoznacznie określonych wymogów higieniczno-sanitarnych w dokumentacji projektowej (m.in. brak szczegółowych opisów technologii). Kontrole wykazały także, że obiekty ochrony zdrowia były lepiej przygotowane do kontroli (wyposażenie, stan techniczny) w porównaniu do lokali gastronomicznych i zakładów fryzjersko-kosmetycznych.

Do ciekawszych obiektów będących przedmiotem kontroli w 2025 roku zaliczyć można:

- Park handlowy w Cieszynie.
- Pomieszczenia zakładu rehabilitacji w Ustroniu (UIZ).
- Pracownia Tomografii Komputerowej w Pawilonie Diagnostyczno-Zabiegowym ZZOZ w Cieszynie.
- Budynek Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej wraz z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą.

Obiekty te wyróżniały się zaawansowanymi rozwiązaniami technologicznymi w zakresie instalacji oraz nowoczesnymi powiązaniami funkcjonalno-przestrzennymi pomieszczeń.

Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Cieszynie na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczą obszarów skoncentrowanych na zapewnieniu właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych stwarzanych mieszkańcom powiatu cieszyńskiego poprzez zapewnienie właściwych warunków pracy, edukacji, opieki zdrowotnej oraz mieszkalnictwa, a także współzależności i sąsiedztwa różnych podmiotów gospodarczych z perspektywy powiązań i zależności między ich funkcjonowaniem w środowisku.

Analizując zagadnienia związane z działalnością nadzoru zapobiegawczego w ujęciu statystycznym do roku poprzedniego, należy podkreślić, iż liczba przeprowadzonych kontroli obiektów budowlanych utrzymała się na stabilnym, wysokim poziomie (nieznaczny spadek o 3% w stosunku do roku 2024). W porównaniu do lat ubiegłych widoczna jest stała tendencja utrzymywania się dużej liczby inwestycji oddawanych do użytkowania.

Zauważalny wzrost aktywności (ponad trzykrotny) odnotowano w zakresie opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co świadczy o intensyfikacji prac planistycznych w gminach. Liczba postępowań w sprawie uzgodnień do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” oraz opiniowania dokumentacji projektowej pozostała na niezmiennym poziomie w porównaniu do roku 2024.

Wszystkie zagadnienia i sprawy rozpatrywane były w odpowiedzi na wnioski organów współpracujących lub indywidualnych podmiotów gospodarczych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na obiekty nadzorowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach nadzoru bieżącego (obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty ochrony zdrowia, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, obiekty zamieszkania zbiorowego, zakłady pracy itp.).

Promocja zdrowia

Promocja Zdrowia realizowana przez Państwową Inspekcję Sanitarną odgrywa istotną rolę w kształtowaniu postaw i zachowań sprzyjających zdrowiu. Jej zadaniem jest upowszechnianie zasad zdrowego stylu życia oraz informowanie o konsekwencjach wynikających z podejmowania zachowań ryzykownych, które mogą negatywnie wpływać na zdrowie.

Od wielu lat, we współpracy ze Starostwem Powiatowym, Urzędami Miast i Gmin, przedszkolami, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi mediami, realizujemy liczne inicjatywy z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Nasze działania kierujemy do różnych grup mieszkańców, dbając o to, by wiedza prozdrowotna była dostępna, zrozumiała i praktyczna dla każdego.

Zakres realizowanych działań obejmował:

- podejmowanie inicjatyw mających na celu zapobieganie chorobom zakaźnym i szerzeniu się zakażeń,
- upowszechnianie wiedzy o szczepieniach ochronnych i zachęcanie do ich wykonywania,
- prowadzenie profilaktyki dotyczącej używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu, narkotyków oraz dopalaczy,
- realizację działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie nadwadze i otyłości oraz promowanie zdrowych nawyków żywieniowych,
- edukację i działania profilaktyczne w obszarze chorób nowotworowych.

Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”, realizowany przez **Główny Inspektorat Sanitarny** we współpracy z **Polską Federacją Producentów Żywności – Związkiem Pracodawców**, jest adresowany do uczniów klas V–VIII szkół podstawowych. Program prowadzony jest na terenie całego kraju i stanowi jedno z istotnych działań edukacyjnych ukierunkowanych na profilaktykę nadwagi i otyłości oraz promocję zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.

Działania podejmowane podczas realizacji programu zmierzają do zwiększenia **poziomu świadomości zdrowotnej uczniów**, a także **kształtowanie trwałych, prawidłowych nawyków żywieniowych i prozdrowotnych**, ze szczególnym akcentem na znaczenie zbilansowanej diety oraz regularnej aktywności fizycznej. W roku szkolnym 2024/2025 realizowana była XVIII edycja programu, w której uczestniczyło 4614 uczniów z 40 placówek oświatowych oraz 1480 rodziców.

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą i najbardziej efektywną formą zapobiegania chorobom zakaźnym. Kampania społeczna **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”** została stworzona z myślą o podniesieniu poziomu wiedzy na temat szczepień – jej przekaz kierowany jest do całego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców, seniorów oraz osób

podróżujących. Inicjatywa ta nabiera szczególnego znaczenia w obliczu wzrostu aktywności ruchów przeciwnych szczepieniom oraz zwiększającej się liczby rodziców rezygnujących z obowiązkowych szczepień swoich dzieci. W ramach kampanii zrealizowano działania edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, które dotarły do około **7529 osób**.

W ramach kampanii **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”** oraz realizowanego na terenie Śląska Cieszyńskiego projektu edukacyjnego dla przedszkolaków zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem **„Szczepienia – Twoja tarcza zdrowia!”**.

Celem przedsięwzięcia było promowanie wiedzy na temat szczepień ochronnych wśród dzieci oraz ich rodziców, a także zachęcanie do kształtowania prozdrowotnych postaw.

Mali uczestnicy przygotowali ilustracje do książeczki pt. **„Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”**.

Spośród pięćdziesięciu, nadesłanych prac komisja konkursowa wybrała zwycięzców, którym wręczono pamiątkowe dyplomy oraz

drobne upominki.

W ubiegłym roku kontynuowano projekt edukacyjny dla przedszkolaków pod nazwą „Klub Zdrowego Przedszkolaka”, którego celem jest promowanie zdrowego stylu życia wśród najmłodszych oraz ich rodziców.

Zajęcia obejmowały nie tylko tematykę prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej, lecz także treści dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, ochrony przed promieniowaniem słonecznym oraz rozpoznawania i unikania szkodliwych dymów, w szczególności dymu tytoniowego. W realizacji projektu wzięło udział 1415 dzieci i 1615 rodziców z 27 przedszkoli.

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne” został opracowany we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a jego głównym celem było zwiększanie świadomości

oraz wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego, jak również promowanie zdrowych nawyków żywieniowych wśród dzieci w wieku przedszkolnym. W piątej edycji projektu udział wzięło **1070 dzieci z 25 przedszkoli** oraz **1424 rodziców**. Materiały edukacyjne dla rodziców udostępniono za pośrednictwem stron internetowych przedszkoli.

Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, realizowana pod hasłem „Nie bądź atrakcyjny

dla kleszczy”,

została przygotowana w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat zagrożeń związanych z ukłuciami tych pajęczaków. Jej zadaniem jest promowanie najważniejszych zasad ochrony przed kleszczami, przekazywanie wiedzy na temat prawidłowego sposobu

usuwania kleszcza oraz upowszechnianie informacji o szczepieniach ochronnych jako skutecznej metodzie zapobiegania kleszczowemu zapaleniu mózgu.

W ramach tej inicjatywy przeprowadzono prelekcje dla dzieci i młodzieży podczas zimowych oraz letnich wakacji, a także zorganizowano zajęcia edukacyjne dla uczniów klas 1–3 szkół podstawowych pod hasłem **#LekcjaKleszczoochrony**. Dodatkowo w mediach

NIE BĄDŹ ATRAKCYJNY
DLA KLESZCZY!

KAMPANIA
EDUKACYJNA

społecznościowych opublikowano tematyczne materiały informacyjne. W działania kampanii włączyło się 2616 uczniów z 26 szkół podstawowych oraz 2281 rodziców.

W 2025 roku na terenie województwa śląskiego realizowano kolejną edycję akcji edukacyjnej **„Nowe narkotyki – nowe zagrożenia”**, zainicjowanej przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Działania te miały na celu wzmocnienie profilaktyki uzależnień, ograniczenie sięgania po substancje psychoaktywne przez młodzież oraz podniesienie świadomości na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania dopalaczy.

Edukacja prowadzona była wśród uczestników zimowych i letnich form wypoczynku, a także podczas różnorodnych wydarzeń plenerowych. Kampania była dodatkowo wspierana komunikacją w mediach społecznościowych, co pozwoliło na dotarcie do szerokiego grona odbiorców.

Łącznie w działaniach profilaktycznych uczestniczyło około **4755 osób**.

Bardzo istotnym elementem edukacji zdrowotnej wśród najmłodszych uczniów szkół podstawowych jest ochrona i promocja zdrowia w zakresie profilaktyki wad postawy. W związku z tym w szkołach podstawowych przeprowadzono Akcję **„Lekki Tornister”**.

Jednym z kluczowych założeń przedsięwzięcia było zwrócenie uwagi nauczycieli, rodziców i opiekunów na problem nadmiernie obciążonych plecaków noszonych przez dzieci. Akcja miała również na celu promowanie zdrowego stylu życia poprzez wskazanie sposobów zmniejszenia ciężaru tornistra, a także inspirowanie uczniów do kreatywnego i świadomego organizowania swoich przyborów szkolnych. W ramach realizacji działań związanych z Akcją „Lekki Tornister” zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem **„Zadbaj o kręgosłup – wybierz lekki tornister!”**. Spośród licznych 92 nadesłanych prac komisja konkursowa wyłoniła laureatów, którym wręczono pamiątkowe dyplomy oraz upominki.

Jednym z ważniejszych programów edukacyjnych wspierających promowanie postaw wolnych od nałogu wśród dzieci i młodzieży jest program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „**Bieg po zdrowie**”, który

adresowany do uczniów klas IV szkół podstawowych. W VII edycji programu uczestniczyło 514 uczniów z 19 szkół podstawowych, a przedsięwzięcie objęło również 266 rodziców, którzy zostali włączeni w działania edukacyjno-informacyjne.

Z okazji obchodów **Światowego Dnia bez Tytoniu**, a także w ramach realizacji programów edukacyjnych „**Bieg po zdrowie**” oraz „**Czyste Powietrze wokół nas**”, zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem „**Każdy papieros niszczy Twoje zdrowie**”. Do udziału w konkursie przystąpiły dzieci z dziewięciu przedszkoli oraz uczniowie z jedenastu szkół podstawowych, którzy łącznie przygotowali **138 prac plastycznych**. Komisja konkursowa dokonała ich oceny, a autorzy najciekawszych prac zostali wyróżnieni i otrzymali dyplomy oraz nagrody.

W związku ze Światowym Dniem Walki z AIDS oraz w ramach wojewódzkiej kampanii poświęconej tematyce HIV/AIDS przeprowadzono konkurs plastyczny dla uczniów szkół ponadpodstawowych pod hasłem „**Warto wiedzieć o HIV i AIDS**”. Jego głównym celem było zwiększenie wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, a także promowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie oraz tolerancji wobec osób żyjących z HIV lub chorych na AIDS. Po dokonaniu oceny wszystkich zgłoszonych prac komisja konkursowa wyłoniła laureatów, którzy otrzymali dyplomy i nagrody ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie. Ponadto w siedzibie Stacji przygotowano wystawę prezentującą najlepsze prace uczestników.

W Polsce, na podstawie dostępnych danych i analiz epidemiologicznych, szacuje się, że liczba nowych zachorowań na nowotwory skóry może przekraczać 50 tysięcy rocznie, z czego około 4 tysiące stanowią przypadki czerniaka. Coraz częściej diagnozuje się je u osób młodych, szczególnie u tych, które

regularnie korzystają z solariów. Badania społeczne wskazują na niewystarczającą świadomość dotyczącą profilaktyki czerniaka, co potwierdza potrzebę systematycznych działań edukacyjnych.

W odpowiedzi na to wyzwanie Państwowa Inspekcja Sanitarna w województwie śląskim kontynuuje realizację programu edukacyjnego „Znamie! Znam je.” skierowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych. W powiecie cieszyńskim odbyła się już XI edycja programu, obejmująca 14 szkół, w której uczestniczyło 4154 uczniów oraz 2207 rodziców.

Inicjatywa umożliwiła młodzieży zdobycie wiedzy na temat nowotworów skóry, w tym zasad wczesnego rozpoznawania czerniaka, oraz przyczyniła się do zwiększenia świadomości w zakresie profilaktyki i kształtowania prozdrowotnych nawyków.

Program „Wybierz Życie. Pierwszy Krok” w powiecie cieszyńskim został zrealizowany po raz dwunasty, obejmując swoim zasięgiem 8 szkół. Z zajęć edukacyjnych skorzystało **379 uczniów klas I do III** oraz **528 rodziców**.

Realizacja programu przyczyniła się do zwiększenia wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HPV, a także uświadomiła uczniom znaczenie wczesnego wykrywania i zapobiegania rakowi szyjki macicy.

Wojewódzki program „Profilaktyki chorób nowotworowych” obejmuje również komponent dotyczący profilaktyki zakażeń wirusami HCV i HBV, realizowany pod nazwą „Podstępne

WZW”. Jego głównym celem jest podniesienie świadomości uczniów szkół ponadpodstawowych na temat wirusowego zapalenia wątroby, w tym dróg szerzenia się

zakażeń, możliwych objawów, metod diagnostyki, skutecznego leczenia oraz działań profilaktycznych umożliwiających wczesne wykrycie choroby.

W ramach programu w **15 szkołach ponadpodstawowych powiatu cieszyńskiego** przeprowadzono zajęcia edukacyjne prowadzone przez wyznaczonych koordynatorów. Wzięło w nich udział **1440 uczniów** oraz **1845 rodziców**.

W 2025 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna w Cieszynie zrealizowała na terenie powiatu cieszyńskiego szeroki zakres programów zdrowotnych oraz działań profilaktyczno-edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży i ich rodziców. Działania te odgrywały istotną rolę w podnoszeniu świadomości na temat chorób zakaźnych i nowotworowych, a także w kształtowaniu odpowiedzialnych postaw zdrowotnych, które młodzi ludzie mogą przenosić do swoich rodzin i społeczności.

Regularnie prowadzone programy edukacyjne, w połączeniu z ogólnodostępnymi akcjami plenerowymi, stanowią fundament skutecznej profilaktyki i odgrywają kluczową rolę we wspieraniu zdrowia publicznego na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Piotr Przewdzing

Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny

Dokument podpisany elektronicznie